

Myönteisen vuorovaikutuksen rakennuspalikoita ovat

- Kuunteleminen ja kuuleminen
- Statuksen omaajan kuormituksen ja kulloisenkin jaksamisen tunnistaminen sekä ajoittaisen kärsimättömyyden ymmärtäminen
- Myötätunto
- Molemminpuolinen ystävällisyys
- Pidättäytyminen omien mielipiteiden tarjoamisesta ellei niitä pyydetä
- Omien tunteiden työstäminen esim. työnohjauksessa
- Muista myös eleiden ja ilmeiden merkitys!

Ymmärrä myös läheisen toimintaa ja tunteita

- Sairaus tai vamma herättää tunteita myös perheenjäsenissä, muissa omaisissa ja ystäväissä
- Kodin muuttuminen hengityslaitteen myötä voi olla samassa taloudessa asuville raskasta, koti ei enää tunnu omalta eikä siellä saa olla rauhassa
- Läheinen haluaa kuitenkin vain parasta statuksen omaajalle. Siksi hän suojelee ja puolustaa tätä
- Läheisillä on monenlaisia odotuksia työntekijöiden toiminnalle ja käytökselle

Vuorovaikutus läheisten kanssa

- Läheiset tuntevat yleensä statuksen omaajan pidemmältä ajalta kuin työntekijät. Heillä on usein paljon kokemustietoa, jota kannattaa hyödyntää
- Kodin toimintatapojen kunnioittaminen synnyttää luottamusta ja myönteistä ilmapiiriä
- Sairauden tai vamman herättämät tunteet läheisissä on tärkeä huomioida. Läheisiä voi tukea ja rauhoittaa tarjoamalla tietoa ja myötätuntoa

Kosketus on viesti

- Koskettaminen on statuksen omaajan avustamisessa välttämätöntä
- On tärkeä rauhoittaa itsensä aina ennen koskettamista, sillä kosketus viestittää aina myös työntekijän tunteja
- Niin myönteiset kuin kielteiset tunteet voivat välittyä kosketuksen kautta statuksen omaajalle
- Pahimmillaan kosketus voi tuntua henkiseltä ja fyysiseltä väkivallalta
- Parhaimmillaan kosketus välittää arvostusta

Kosketus on osa työtäsi

- Kunnioittava kosketus on lähtökohta
- Se, miltä kosketus tuntuu, on yksilöllistä ja tilanteesta toiseen vaihtelevaa
- Kysy, sovi ja tarkista, miten statuksen omaaja toivoo itseään kosketettavan
- Selvitä myös millainen kosketus ei ole toivottavaa!

C. Yksityisyyden kunnioittaminen on välttämätöntä

- Tarve saada olla yksin on yksilöllinen
- Yksityisyyden tarve on myös yksilöllinen
- Jokaisella on oikeus olla halutessaan yksin
- Jokaisella on oikeus yksityisyyteen ja omaan asioihin (vaitiolovelvollisuus)
- Hengityslaitteen etähälytin ja itkuhälytin tuovat toisistaan poikkeavaa yksityisyyttä: itkuhälyttimestä kuuluu ääni ja puhe, etähälyttimestä ei

Vaitiololla ja salassapidolla ylläpidetään yksityisyyttä

- Esimiehelle ja työtovereille kuuluvat ainoastaan statuksen omaajan hengitystukihoitoon liittyvät seikat, muu kotona tapahtuva jää vain vuorossa työskentelevän tietoon
  - Raporttiin kirjataan ainoastaan hengitystukihoitoon liittyvät seikat
  - Potilastietojen tarkoitus on hoidon järjestäminen, suunnittelu, toteuttaminen ja seuranta. Potilastietoihin ei pidä merkitä sellaisia seikkoja, joiden tarpeellisuutta ei voida perustella tämän käyttötarkoituksen näkökulmasta. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi potilasta leimaavat tiedot tai muulla tavalla asiattomat merkinnät
- Työskentelypaikasta kertomisesta on terveydentilan yksityisyyden vuoksi hyvä sopia statuksen omaajan kanssa

Miten turvaan yksityisyyden?

- Kysyn ja sovin yksityisyyden periaatteista
- Olen selvillä siitä, milloin statuksen omaaja haluaa olla yksin
- Ymmärrän, että yksityisasiat eivät kuulu minulle enkä kerro niistä
- Jätän huomiotta minulle kuulumattomat asiat ja materiaalin vaikka niitä näkisin tai niistä kuulisin
- Osallistun seurusteluun vain sovitusti tai pyydettyäessä

D. Turvallisuuden varmistaminen

- Turvallisuuden tunne syntyy luottamuksesta
- Keskustele ja sovi turvallisuuteen liittyvistä asioista ja esimerkiksi erilaisten hälyttimien käytön tavoista
- Pyydä palautetta turvattomuuden kokemuksista ja muokkaa toimintatapoja sen perusteella
- Työvuoroon ei pidä tulla sairaana, väsyneenä tai valvoneena, koska kyse on aina myös statuksen omaajan hengen turvaamisesta

TARJOLLA ON TARKEMPIA SUOSITUKSIA TYÖSKENTELYN JA TOIMINNAN TUEKSI

- Hengityslaittepotilaat ry on laatinut vertaiskehitettyt suositukset työntekijätiimien toiminnan järjestämiseen
- Suositukset perustuvat kokemusasiantuntijoiden näkemyksiin ja kertovat niistä ratkaisuista, jotka statuksen omaajat kokevat toimiviksi ja onnistuneiksi

Suosittelusten 10 teemaa

- Osallisuus työntekijäpalvelun suunnittelussa
  - Erityisesti hankinta/kilpailutus
- Itsemääräämisen turvaaminen
  - Kuuntelu, toimintatapojen kirjaaminen ja toteutus, äidinkieli, hengityslaitteen toimintaa koskeva tieto, riskitasosta sopiminen
- Yksilöllisen tarpeen mukaiset palvelut
  - Statuksen omaajan näkemyksen mukaisuus ja tämän tarjoama perehdytys
- Henkilöstön rekrytoiminen
  - Työpaikkailmoitukseen, rekrytointikanaviin, työhaastatteluihin ja työntekijän valintaan vaikuttamisen/osallistumisen mahdollisuus
- Työntekijäpalvelun jatkuvuus
  - Pyrkimys vakituisten työsuhteiden suureen määrään

HENGITYS-AITEPOTILAAT RY

Suosittelukset hengityshalvausstatuksen omaavien henkilöiden työntekijäpalvelun järjestämiseen

...jatkuu

- Henkilöstön työnkuvan ja työtehtävien määrittely
  - Osallisuus työtehtävien ohjeistamisessa oman näköisen elämän toteutumiseksi
- Työvuorojen suunnittelu
  - Suunnitellaan yhdessä joustuen statuksen omaajan aikataulujen toteutumiseksi
- Yksityisyyden toteutuminen
  - Yksinolon mahdollistaminen, vaitiolo yksityisasioista sekä kirjallisesti sovitut käytännöt mm. puhelimen/tietokoneen avustamisessa
- Turvallisuuden tuottaminen
  - Ei valvoneena työvuoroon
- Työntekijäpalvelun laadun arviointi ja kehittäminen
  - Asiakastyytyväisyyskyselyt ja kehittämissuunnitelma kyselytulosten perusteella

Lisälukemista

- Suositukset hengityshalvausstatuksen omaavien henkilöiden työntekijäpalvelun järjestämiseen
<https://hengityslaittepotilaat.fi/suositukset/>
- Hengityshalvauspotilaiden arki, hyvinvointi ja palvelut –selvitys
<https://hengityslaittepotilaat.fi/wp-content/uploads/2019/11/HLP-raportti-2019.pdf>
- Kaksi blogikirjoitusta
  - <https://hengityslaittepotilaat.fi/kun-hoitaja-tulee-kotiin/>
  - <https://hengityslaittepotilaat.fi/vahemmistostressista-yhteiskehittamiseen/>

Hengityslaittepotilaat ry

- Perustettu 1956 mm. edistämään ”hengityshalvauksen” saaneiden siirtymistä sairaalasta kotiin
- Nykyinen tavoite:
Elämää ylläpitävää hengityslaitetta käyttävät ihmiset pystyvät elämään turvallisten ja yhdenvertaisten palvelujen tuella oman näköistä elämää kotona ja kodin ulkopuolella

Hengityslaittepotilaat ry tarjoaa maksutonta täydennyskoulutusta hengityshalvauspotilaiden kanssa työskenteleville

Ota yhteyttä täydennyskoulutustoiveista tai anna palautetta tästä koulutusmateriaalista!

info@hengityslaittepotilaat.fi

Tai kehittämispäällikkö Ilka Haarni

045-1515448

